

SORUMSUZLUK SORUMLU YAĞMUR TUNALI

Sorumsuzluk sorumlu

A. Yağmur Tunalı

Olanlara şaşacak halimiz kalmadığı açık. Yöneticilerimiz sonsuz yetki kullanma hakkını kendilerinde görürken, hiçbir sorumluluk kabul etmiyorlar. Kanunlar, kurallar ortadayken görülmemiş bir iş. Bu memlekette artık bunlar oluyor. Her bir yanlışın kendileri dışında bir suçlusunu buluyorlar. *Kader Planı* diyerek Tanrı'ya fatura çıkarma hadsizliğine kadar işi vardırıdılar. Baştan aşağı yanlış işlerin kanıksanır hale gelmesi için çok uğraşıldı. Şimdi, "*Doğrusu budur*" denmesini isteyen otoriterliğin eşliğindeyiz.

Geçen haftaki yazımda, "*Ahlaksız bir toplum olduk*" deyişim bazı dostları incitmiş. Rahatsızlık duyulması, çare düşünmenin yolunu açacaksa incinmeler iyidir. Öyleyse söylemeye devam etmek gerekir. Dertleri halının altına süpürmemiz artık yetsin. Dediğim açık: Pislediği yeri "*o kirletti*" diyerek başkasını işaret eden ruh bozgunundan bahsediyorum. Ettiğini başkasına yüklemeye çalışmanın ahlakla ilgisi olamaz. Kendinde kabahat aramamanın dalga dalga yayılmasının açtığı dalga dalga yanlışlar içindeyiz. Bunları kabul ederseniz ahlaksızlığı kabul edersiniz. Hipnoz'a maruz kalan insanları, halkı mazur göreceksak, görelim. Yalnız, uyanık kalmayı başaranlar gördüklerini söylesinler. Söylesinler; çünkü büsbütün sağlıklı bir toplum haline gelmemize ramak kaldı.

Daha açık konuşalım: Asıl deprem devlettedir diyoruz ya, "*lâ yüs'el*", yani sorumsuz kişiler akıllarına eseni yapmakla kalmıyorlar, bile isteye bozma-dağıtma programını uygular görünüyorlar. Bu kadarı, dünyayı, bilimi geçtik, insan tabiatına, yaradılışa terstir. Örnek sayıya gelmeyecek kadar çok: Mesela, deprem için **Tayyip Bey**'in en masum kabul edilecek sözü bile dehşetti: "*Sonuçta dünyada örneği olmayan şekilde neredeyse depremin 10. gününde arama kurtarma çalışmalarının çoğunu tamamlamayı başardık.*" dedi. Döküm döküm döküldüğümüz halde "*Dünyada örneği olmayan başarı*" denmesini gel de açıkla! Urfa'daki sel felaketi için profesör ünvanlı Tarım Bakanı: "*Kuraklık riski vardı. Bir taraftan 15 canımızı aldı ama diğer taraftan toprak suya kavuştu*" dedi. Urfa Belediye Başkanı, "*Benim hiçbir kabahatim yok*" dedi. Deprem felaketinde giden canların sorumluları, tepeden aşağı hiçbir şekilde sorumluluklarını kabul etmediler. Bu akıl ve vicdanı teğet geçen kafayı gel de anla!

Komşumuz Yunanistan'da tren kazasından sonra ilgili Bakan "*Ben sorumluyum*" diyerek, özürler dileyerek istifa etti. Biz utandık. Bizimkiler oralı olmadılar. Kurallar askıda. "*Hani akıl, hani vicdan, hani ahlak?*" demez misiniz?

Örnek çok

Sıralamaya kalksam gün içinde böyle onlarca utandıracak ses ve görüntü çıkar. Bunları normal karşılayan, kabullenen veya ses çıkarmayarak kabullenmiş görünen toplumda kıyıda köşede ahlak kalsa bile etkisi görünür mü? Bir vakitler **Çetin Altan**'a sormuşlardı: "*Türk halkı, yolsuzluklara, hırsızlıklara neden karşı çıkmıyor?*" Cevabına ister gülün, ister ağlayın. Ama mutlaka düşünün! Diyor ki: "*Bu iş halkımız için Millî Piyango gibidir. Bir gün bana da çıkabilir*" diye bakar." İşte değişeceğimiz mesele ve değiştireceğimiz husus bu. Konuşacağız; yoksa bu dehlizden çıkamayız. Bilesiniz ki, 21 yıllık iktidar, gördüğü ve üzerine oturduğu bu zemin üzerinde ter ter tepindi ve büyük zelzeleyi getirdi. "*Böylesi gelmez*" diyenler elbette doğru söylüyorlar. Bu memleket böyle bir yıkım ekibini görmedi. Yine söylüyorum, onlara yolu açan da bu toplumdur.

Yansımaların duyurduğu etik, sosyolojik, psikolojik artçı sarsıntıların dehşetini söylemenin şu an için manasız kalacağını bile bile devam edeceğim. Söylediğim manevî deprem içinde maddî depreme

hazırlıklı olamazdık. Çünkü ahlaksızlık bizi o hazırlığa bırakmazdı, bırakmadı. Bunu görmeden hiçbir şeyi göremeyiz ve düzeltemeyiz.

Âfet gelince de olan oldu. En iyi olduğumuz yardımlaşma, kurtarma ve teşkilatlanma alanında herkesin bir ağza bakması bizi durdurdu. Tek ağza bakmanın yarattığı kuralsızlık bizi bir kere daha boğdu. Verdiği sonuçları derinden hissediyor, hemen her gün ekranlarda görüyor, duyuyor ve yaşıyoruz. Arada iyilikler için çırpınmalar görüldü. Deprem şokuyla millet özüne uyandı ve bu iflasın dalga dalga yayılışını durdurmaya çalıştı. İftiharla, teselli gibi gördük. Hâkim anlayış paniğe kapıldı ve ne çare millet de durduruldu. Bu durumda, belli ki deprem gündemi etrafında yaşadığımız sosyal depremi yazmaya, konuşmaya devam edeceğiz.

Bin kere tekrar edilse yeridir: Deprem bize büyük depremi gösterdi. Gördük ki devletin içi boşalmış. Kabiliyetleri felce uğratılmış ve bazı reflekslerini kaybetmiş. Bilirsek, bu ağır zelzele, toparlanma ihtiyacı duyuran muazzam bir uyarıcı rolü oynayabilir.

Konuşacağız

Depremle, yönetim aklının, gücünün, kurumların nasıl felç edildiği ortaya çıktı. Bunları konuşmaya devam edeceğiz. Ben de yaşadıklarımızı kültür dikkatiyle değerlendirmeye devam edeceğim. Susamayız. Bu felaketin bir akıl ve vicdan miladı olması lazım. Evet, akıl ve vicdan miladı. İyi tarafını göremediğimiz uygulamalar bütünü, canımızdan canlar aldı. **Yahya Kemal**'in Mütareke için söylediği o mısradaki gibi "*Ölenler öldü, kalanlarla mustarip kaldık*".

Şiirin devamında söylenen ve ordumuzla, milletimizin gücüyle çıkmayı başardığımız o ağır duruma farklı yollarla da olsa bugün düşmeyeceğiz. O zamanki gibi düşman eliyle değil, şimdi içerden, ruhu esir alınmak suretiyle "*Vatanda hor görülen bir cemaat*" olmayacağız. Kendimizi ve hayatımızı dönüştürme fırsatı bu büyük felaketle olsun geldiyse, derin acılar içinden geleceğe ümitle yürüeyebiliriz. Yürüyeceğiz.